

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

IXe KAMER

A R R E S T

**nr. 263.701 van 23 juni 2025
in de zaak A. 242.039/IX-10.475**

In zake: XXX
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Laure Proost
kantoor houdend te 1000 Brussel
Keizerslaan 3
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen:

de VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Kristof Caluwaert en Mauro Gisgand
kantoor houdend te 1050 Brussel
Louizalaan 99
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het cassatieberoep

1. Het cassatieberoep, ingesteld op 29 mei 2024, strekt tot de nietigverklaring van arrest nr. RSTVB-2324-0267 van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen van 17 april 2024.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij beschikking nr. 15.908 van 18 juni 2024 is het cassatieberoep toelaatbaar verklaard.

De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partij heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Marijke Sterck heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partij heeft gevraagd dat de procedure wordt voortgezet.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 26 mei 2025.

Kamervoorzitter Geert Van Haegendoren heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Laure Proost, die verschijnt voor de verzoekende partij en advocaat Kristof Caluwaert, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Marijke Sterck heeft een andersluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3. De feiten, zoals die blijken uit het arrest van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, kunnen als volgt worden samengevat.

Verzoekster is in het academiejaar 2022-2023 ingeschreven in de opleiding ‘Master of Laws in het sociaal recht’ aan de Vrije Universiteit Brussel.

Voor het opleidingsonderdeel ‘SD Worx Leergang juridische vraagstukken inzake personeelsbeleid en reorganisatie van ondernemingen’ behaalt verzoekster een examencijfer van 6 op 20.

De interne beroepsinstantie verklaart het beroep van verzoekster op 10 november 2023 ontvankelijk doch ongegrond. Verzoekster stelt op 20 november 2023 bij de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen hiertegen een beroep in.

Bij arrest nr. RSTVB-2324-0267 van 17 april 2024 verwerpt de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen het beroep.

IV. Onderzoek van de middelen

A. Eerste middel

Standpunt van de partijen

4. Het eerste middel is genomen uit de “schending van artikel 149 Gw. en van artikel 15, tweede lid van het Besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges”:

“Doordat, de Raad voor betwistingen inzake Studievoortgangsbepalingen in het bestreden arrest in [zijn] beoordeling van het eerste middel oordeelt dat [zijn] beoordelingsmarge beperkt is tot de contouren van het middel zoals het door de verzoekende partij zelf aan de Raad wordt voorgelegd en zo [zijn] onderzoek beperkt tot de schending van artikel 113, § 1 en 2 OER [onderwijs- en examenreglement] die verzoekende partij aanvoert, zonder te motiver[en] hoe dat [zijn] beoordelingsmarge in deze beperkt is; Terwijl, noch artikel 294, § 2 eerste lid van de Codex Hoger Onderwijs, noch art. 17 van het Decreet van 4 april 2014, noch art. 15, tweede lid van het Besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 stellen dat de beoordelingsmarge van de Raad voor betwistingen inzake Studievoortgangsbepalingen beperkt is tot de contouren van het middel zoals het aan de Raad voor betwistingen inzake Studievoortgangsbepalingen wordt voorgelegd,

maar integendeel dat [hij] rekening moet houden met de feitelijke omschrijving en motivering van de bezwaren;
En terwijl, artikel 149 Gw. vereist dat elk vonnis met redenen omkleed is; Zodat, het bestreden arrest onterecht enkel rekening heeft gehouden met de argumentatie van de verzoekende partij in zoverre ze deze heeft verbonden aan artikel 113, § 1 en 2 OER, en geen rekening heeft gehouden met de overige feitelijke omschrijving en motivering van de bezwaren, die nochtans hernomen waren in de procedure voor de Raad voor betwistingen inzake Studievoortgangsbepalingen, noch [zijn] beperkte beoordelingsmarge met redenen omkleedt in weerzin [*versta*: weerwil] van artikel 149 Gw.”

Verzoekster merkt op dat de afwijking in artikel 15, tweede lid, van het besluit van de Vlaamse regering van 16 mei 2014 ‘houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges’ (“procedurebesluit”) herneemt hetgeen voorheen geregeld was in artikel 294, § 2, van de Codex Hoger Onderwijs (CHO). Voor deze bepaling geldt dus nog steeds de gedachtegang van de decreetgever, zoals te lezen in de toenmalige parlementaire voorbereiding van die bepaling en ook aangehaald in ’s Raads arrest nr. 247.351 van 31 maart 2020.

Verzoekster heeft op heldere wijze de feiten uiteengezet voor de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, dit blijkt duidelijk uit het bestreden arrest en wordt niet door de verwerende partij in cassatie betwist.

Het oordeel van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen dat zijn beoordelingsmarge beperkt is tot de contouren van het middel zoals het door verzoekster zelf aan de Raad wordt voorgelegd, is onnodig formalistisch en gaat in tegen de bedoeling van de decreetgever en de Vlaamse regering.

De Raad verantwoordt ook niet ingevolge welke bepalingen hij beperkt zou worden in zijn beoordelingsmarge, “in weerzin van” artikel 149 van de Grondwet. Door niet aan te geven op basis van wat de bevoegdheid beperkt wordt en waarom, is de beslissing niet naar recht verantwoord en met redenen omkleed en voldoet ze niet aan de juridische motiveringsplicht.

5.1. Volgens de verwerende partij “blijkt genoegzaam dat het arrest geenszins onvoldoende gemotiveerd is voor wat betreft het hier bekritiseerde onderdeel”.

In het bestreden arrest stelt de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen:

“De beoordelingsmarge van de Raad is vervolgens beperkt tot de contouren van het middel zoals het door de verzoekende partij zelf aan de Raad wordt voorgelegd. In dit geval vernauwt ze de originele grief dat [het] examen procedureel ongeldig is tot de schending van een specifieke bepaling van het OER. Het onderzoek van de Raad beperkt zich bijgevolg daartoe.”

En nog:

“Verzoekende partij had mogelijkerwijs in haar beroep bij de Raad de vraag kunnen stellen of de verwerende partij zorgvuldig en met kennis van zaken beslist heeft over de organisatie van het examen. De Raad is in elk geval niet bevoegd om in de plaats van de interne beroepsinstantie de beoordeling ten gronde over te doen. Omdat verzoekende partij in het eerste middel van haar beroep bij de Raad haar grief beperkt tot een schending van artikel 113 OER, kan de Raad daarom enkel dit verder onderzoeken.”

Het is aldus duidelijk dat de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen heeft uiteengezet waarom hij de behandeling van het eerste middel beperkt tot de schending van artikel 113 OER.

5.2. Wat vervolgens de beweerd schending van artikel 15 van het procedurebesluit betreft, lijkt verzoekster volgens de verwerende partij alle inhoud te ontnemen aan de uitdrukkelijke verplichting om in dossiers voor de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen een feitelijke omschrijving en motivering van de ingeroepen bezwaren op te nemen in haar verzoekschrift.

Zoals blijkt uit de door verzoekster geciteerde voorbereidende werkzaamheden en rechtspraak van de Raad van State, vereist dit artikel niet dat een verzoekende partij juridische middelen dient uiteen te zetten in haar verzoekschrift. Dit wordt ook in het bestreden arrest niet tegengesproken. Verzoekster

hoeft inderdaad geen juridische middelen uit te werken, maar zij dient wél duidelijk en ondubbelzinnig haar bezwaren mee te delen op een wijze die de verwerende partij toelaat om zich hiertegen te verdedigen. Precies daar lag het probleem. Verzoekster heeft, om redenen die haar eigen zijn, in haar verzoekschrift voor de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen haar ingeroepen bezwaar beperkt tot een schending van artikel 113 OER.

Voor zover verzoekster van mening zou zijn dat de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen ambtshalve bijkomende bezwaren moest inroepen, brengt de verwerende partij artikel 112/22 van het procedurebesluit in herinnering (“Het College kan ambtshalve middelen inroepen die niet in het verzoekschrift zijn opgenomen, of ambtshalve excepties opwerpen, als die betrekking hebben op de openbare orde”). De Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen kan (lees: hij is niet verplicht) de bezwaren van verzoekster dus enkel ambtshalve uitbreiden wanneer deze betrekking hebben op de openbare orde. Die hypothese deed zich *in casu* niet voor.

Beoordeling

a. artikel 149 GW

6. De door artikel 149 van de Grondwet aan de rechter opgelegde verplichting om zijn rechterlijke uitspraak te motiveren heeft het karakter van een vormvereiste met beperkte draagwijdte. Een uitspraak is gemotiveerd wanneer de rechter duidelijk en ondubbelzinnig de redengeving uiteenzet – al ware die redengeving verkeerd of onwettig – die hem ertoe brengt de beslissing te nemen.

Bij de beoordeling of deze bepalingen zijn nageleefd is bijgevolg niet de vraag aan de orde of in de beslissing een verkeerde beoordeling van de feitelijke gegevens is uitgedrukt. Wanneer de motivering een verkeerde gevolgtrekking in rechte maakt, kan dit een schending van de wet uitmaken, maar is er nog geen sprake van een motiveringsgebrek. Het gaat er dan ook niet om of de

motivering omstandig of juist is. Alleen een gemis aan motivering – of daarmee gelijkgestelde gevallen, zoals tegenstrijdigheid in de motieven – maakt een schending uit van artikel 149 van de Grondwet.

7. In het bestreden arrest is het volgende te lezen:

“De Raad kan zijn appreciatie niet in de plaats stellen van die van de hogeronderwijsinstelling (artikel 44/1 van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges [...]). Bijgevolg kan de Raad de beoordeling ten gronde niet overdoen als was hij zelf een beroepsinstantie binnen een georganiseerd administratief beroep. De Raad kan een studievoortgangsbepaling enkel vernietigen en doet dit wanneer de bepaling onwettig is of niet in overeenstemming is met de beginselen van behoorlijk bestuur.

Omdat enkel de beroepsinstantie tot een inhoudelijke beoordeling van het dossier kan komen, moet de verzoekende partij dus in de eerste plaats de interne beroepsinstantie van de hogere onderwijsinstelling overtuigen aan de hand van de argumenten en stukken die dienstig kunnen zijn.

Een verzoekende partij kan in de procedure voor de Raad bijgevolg geen nieuwe bezwaren aanvoeren, tenzij de grondslag ervan pas tijdens of na afhandeling van de interne beroepsprocedure aan het licht is gekomen, tenzij het bezwaar betrekking heeft op de wijze waarop het intern beroep werd behandeld of tenzij het bezwaar raakt aan de openbare orde (artikel II 294, § 2, laatste lid van de Codex Hoger Onderwijs [...]).

De contouren van wat aan de beoordeling van de Raad kan worden voorgelegd, wordt met andere woorden in beginsel bepaald door de grieven die de verzoekende partij in het intern beroep heeft opgeworpen.

Wat verzoekende partij in het eerste middel opwerpt, kan in dit geval worden teruggevoerd tot het intern beroep.

In haar intern beroepschrift wierp verzoekende partij immers op dat er ‘een procedurefout’ is gebeurd omdat ze op het moment dat ze haar examen bij professor (D.W.) moest afleggen nog steeds geen link naar de Teams-vergadering had ontvangen. Ze verzocht de interne beroepsinstantie het examen te vernietigen omdat het procedureel ongeldig was.

In haar beroep bij de Raad herneemt ze deze kritiek, maar verbindt ze haar argumentatie nu uitdrukkelijk aan artikel 113, § 1 en 2 OER.

De beoordelingsmarge van de Raad is vervolgens beperkt tot de contouren van het middel zoals het door de verzoekende partij zelf aan de Raad wordt voorgelegd. In dit geval vernauwt ze de originele grief dat [het] examen procedureel ongeldig is tot de schending van een specifieke bepaling van het OER. Het onderzoek van de Raad beperkt zich bijgevolg daartoe.

[...]

Verzoekende partij had mogelijkerwijs in haar beroep bij de Raad de vraag kunnen stellen of de verwerende partij zorgvuldig en met kennis van zaken beslist heeft over de organisatie van het examen. De Raad is in elk geval

niet bevoegd om in de plaats van de interne beroepsinstantie de beoordeling ten gronde over te doen. Omdat verzoekende partij in het eerste middel van haar beroep bij de Raad haar grief beperkt tot een schending van artikel 113 OER, kan de Raad daarom enkel dit verder onderzoeken.”

8. De Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen geeft in zijn arrest op duidelijke en ondubbelzinnige wijze aan waarom hij zijn onderzoek beperkt tot de schending van artikel 113 OER, namelijk omdat “[de] beoordelingsmarge van de Raad is [...] beperkt tot de contouren van het middel zoals het door de verzoekende partij zelf aan de Raad wordt voorgelegd” en omdat verzoekster “de originele grief dat [het] examen procedureel ongeldig is [vernauwt] tot de schending van een specifieke bepaling van het OER”.

Er is bijgevolg geen sprake van een schending van de jurisdictionele motiveringsplicht.

Deze jurisdictionele motiveringsplicht vereist niet dat de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen verwijst naar rechtspraak of wetgeving die zijn stelling onderbouwt. In zoverre het middel uitgaat van een tegenovergestelde opvatting, faalt het naar recht.

9. Het middel, geput uit de schending van artikel 149 van de Grondwet, is ongegrond.

b. artikel 15, tweede lid, van het procedurebesluit

10. Artikel II.294, § 2, van de Codex Hoger Onderwijs luidt:

“De beroepen worden ingesteld conform de regels, vermeld in deze afdeling, en conform de regels die zijn bepaald bij of krachtens het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges.

De student kan in de procedure voor de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen geen nieuwe bezwaren aanvoeren, tenzij de grondslag ervan pas tijdens of na afhandeling van de interne beroepsprocedure aan het licht is gekomen, tenzij het bezwaar betrekking heeft op de

wijze waarop het intern beroep werd behandeld of tenzij het bezwaar raakt aan de openbare orde.”

Artikel 15 van het procedurebesluit luidt:

“Het verzoekschrift bevat, minstens de volgende gegevens:

1° de naam, de hoedanigheid, de woonplaats of de zetel van de verzoeker, de gekozen woonplaats in België, en in voorkomend geval een telefoonnummer en een e-mailadres;

2° in voorkomend geval, de naam en het adres van de verweerder;

3° het voorwerp van het beroep of bezwaar;

4° een uiteenzetting van de feiten en de ingeroepen middelen;

5° een inventaris van de overtuigingsstukken.

In afwijking van het eerste lid, 4°, bevat het verzoekschrift voor de beroepen, vermeld in artikel 112/1 [*dat zijn*: de beroepen waarvoor de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen bevoegd is], een feitelijke omschrijving en motivering van de ingeroepen bezwaren.”

11. Artikel 15, tweede lid, van het procedurebesluit is ingevoegd bij besluit van de Vlaamse regering van 12 mei 2023 ‘tot overdracht van de secretarissen van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen en tot wijziging en opheffing van diverse besluiten wat betreft de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen en de rechtspositieregeling van de bestuursrechters van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges’.

Voorheen bepaalde artikel II.294, § 2, CHO, zoals gewijzigd bij decreet van 16 juni 2017 en tot aan de wijziging bij decreet van 17 maart 2023:

“De beroepen worden ingesteld bij wijze van verzoekschrift, waarin ten minste een feitelijke omschrijving is opgenomen van de ingeroepen bezwaren.

Het verzoekschrift wordt gedagtekend en, op straffe van onontvankelijkheid, ondertekend door de verzoeker of zijn raadsman.

Het verzoekschrift vermeldt:

1° de naam en de woonplaats van de verzoeker. Wanneer woonplaatskeuze wordt gedaan bij de raadsman van de verzoeker, wordt dit in het verzoekschrift aangegeven;

2° de naam en de zetel van het bestuur;

3° het voorwerp van het beroep;

4° een feitelijke omschrijving en motivering van de ingeroepen bezwaren. De student kan in de procedure voor de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen geen nieuwe bezwaren aanvoeren, tenzij de

grondslag ervan pas tijdens of na afhandeling van de interne beroepsprocedure aan het licht is gekomen, tenzij het bezwaar betrekking heeft op de wijze waarop het intern beroep werd behandeld of tenzij het bezwaar raakt aan de openbare orde.”

12. De decreetgever heeft met betrekking tot de aanhangigmaking van een geding bij de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen gepreciseerd dat “een feitelijke omschrijving [...] van de ingeroepen bezwaren” volstaat in het gedinginleidend verzoekschrift (artikel II.294, § 2, eerste lid, en derde lid, 4°, CHO, zoals gewijzigd bij decreet van 16 juni 2017). De decreetgever heeft voor de omschrijving van de stelplicht van een verzoekende partij bewust voor deze formulering gekozen – en het begrip ‘middelen’ vervangen – bij artikel VI.20 van het decreet van 16 juni 2017 (*Parl.St.* VI.Parl. 2016-17, nr. 1146/1, 6 – zie ook de pagina’s 218-221 voor de opmerking van de afdeling Wetgeving van de Raad van State die tot deze wijziging aanleiding heeft gegeven):

“Bij een expliciete verwijzing naar de term ‘middelen’ bestaat het risico van een strikte juridische lezing van het begrip ‘middelen’. Dit kan tot gevolg hebben dat voor een student die nog niet op de hoogte is van de juridische finesses van het instellen van een beroepschrift bij het niet naleven van deze strenge vereisten, die ook in de interne beroepsfase reeds gelden, het ingestelde beroep bij het door de decreetgever ingestelde rechtscollege onontvankelijk is. Dit zou er toe kunnen leiden dat de beroepsprocedure onwerkzaam wordt.

Deze strengere vormvoorwaarden door de formulering van het begrip ‘middel’ zouden derhalve kunnen leiden tot een beperking van de toegang van de student tot het specifiek ingestelde rechtscollege ‘de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen’ (Raad). Een beperking die niet evenredig is met het beoogde doel, met name: dat een beroepschrift duidelijk de ingeroepen bezwaren moet feitelijk omschrijven. Een strikt juridische omschrijving is hiertoe niet vereist. Dit is een overdreven formalisme mede gezien de zeer korte beroepstermijnen die gelden en het feit dat het intern beroep in principe nog niet gejuridiseerd is.

Het begrip ‘middelen’ is dan ook uit de decreetstekst geschrapt.”

Uit niets blijkt dat deze intentie ingevolge de transpositie van deze regel uit het decreet naar het procedurebesluit haar waarde heeft verloren.

13. De Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen is er dan ook toe gehouden om het recht toe te passen op de feiten die de partijen

op bijzondere wijze hebben ingeroepen en om, op basis daarvan, de door de partijen aangevoerde redenen of bezwaren ambtshalve aan te vullen en de gebreken in hun juridische argumentatie te verhelpen.

14. De Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen heeft onder de hoofding ‘Eerste middel’ het bezwaar van verzoekster als volgt weergegeven:

“Verzoekende partij merkt om te beginnen op dat het examen voor het onderdeel van professor (D.W.) in principe zou plaatsvinden op 21 augustus 2023 om 13u20. Nadat ze die dag eerst telefonisch contact had opgenomen met een andere verantwoordelijke voor het opleidingsonderdeel, heeft ze vervolgens professor (D.W.) meermaals proberen te contacteren zowel per e-mail (om 12u15 en om 13u37) als telefonisch (om 13u34) om een MS Teams-link te kunnen ontvangen voor het afleggen van het examen. Bijgevolg kan haar niet worden verweten nalatig te zijn geweest.

Omdat verzoekende partij nooit een uitnodiging heeft ontvangen om het examen op 21 augustus 2023 om 13u20 te kunnen afleggen, was ze bijgevolg niet in de mogelijkheid om haar examen op dat moment af te leggen. Door verzoekende partij niet in staat te stellen om toegelaten te worden tot de virtuele examenruimte is er volgens haar sprake van een schending van artikel 113, § 1 OER omdat ze door het niet beschikbaar zijn van de examinator het examen niet op het voorziene tijdstip kon afleggen.

Dat in een e-mail van de studiebegeleider van 21 augustus 2023 (14u00) wordt beweerd dat deze samen met professor (D.W.) in de examenruimte een kwartier op verzoekende partij hebben gewacht, doet hieraan geen afbreuk. Dit wordt immers niet bewezen en verzoekende partij had ook gewoon geen toegang tot die examenruimte.

Nu professor (D.W.) afwezig was op het voorziene tijdstip, moest er worden gehandeld overeenkomstig de procedure voorzien in artikel 113, § 2 OER. Daarbij komt het overigens niet aan verzoekende partij toe om de wettige reden of overmacht in hoofd van de examinator te bewijzen. Ze kan namelijk enkel vaststellen dat de examinator afwezig is, waardoor ze het examen – buiten haar wil – niet op het voorziene tijdstip kon afleggen. Volgens verzoekende partij werd de procedure evenwel niet gevolgd. Professor (D.W.) heeft de decaan niet gecontacteerd om voor een nieuwe examenregeling te zorgen. Verzoekende partij had nochtans wel baat bij een toepassing van deze procedure omdat die toelaat dat de examenmodaliteiten worden gewijzigd. Om meer op haar gemak te zijn bij het afleggen van het examen had ze immers al meermaals verzocht om het examen niet digitaal, maar wel fysiek te laten plaatsvinden in de universiteit en in de aanwezigheid van een begeleider. Ze is namelijk zeer gevoelig aan stresssituaties, wat ook blijkt uit haar medisch attest van 25 augustus 2023. Op dat verzoek is echter nooit ingegaan.

Dat het examen de dag nadien alsnog is doorgegaan, doet volgens verzoe-
kende partij aan het bovenstaande geen afbreuk.”

De Raad stelt in het arrest vast dat wat verzoekster in het eerste “middel” aanvoert, “kan [...] worden teruggevoerd tot het intern beroep”. Vervolgens beslist de bodemrechter om het onderzoek van de bezwaren van verzoekster te beperken tot “de contouren van het middel zoals het door [haar] zelf aan de Raad wordt voorgelegd”, namelijk “de schending van een specifieke bepaling van het OER”. Hij overweegt nog dat verzoekster “de vraag [had] kunnen stellen of de verwerende partij zorgvuldig en met kennis van zaken beslist heeft over de organisatie van het examen”.

15. Uit de weergave van het “middel” in het arrest blijkt dat verzoekster aan de rechter specifiek heeft voorgelegd dat zij “nooit een uitnodiging heeft ontvangen om het examen op 21 augustus 2023 om 13u20 te kunnen afleggen”, dat zij “geen toegang [had] tot [de] examenruimte” en “bijgevolg niet in de mogelijkheid [was] om haar examen op dat moment af te leggen”. Volgens verzoekster werd “de procedure [...] niet gevolgd”: de docent “heeft de decaan niet gecontacteerd om voor een nieuwe examenregeling te zorgen.”

16. Door aan te nemen dat hij het *sub* 15 weergegeven bezwaar van verzoekster, zoals zij het feitelijk heeft omschreven en gemotiveerd, enkel mag onderzoeken als een “middel” vanuit het oogpunt van artikel 113 OER, omdat deze bepaling door verzoekster uitdrukkelijk is aangevoerd zonder vast te stellen dat dit het enige bezwaar is dat verzoekster blijkens haar feitelijke uiteenzetting heeft ingeroepen, schendt de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen artikel 15, tweede lid, van het procedurebesluit.

17. Het middel is in de aangegeven mate gegrond.

B. Tweede middel

Weergave van het middel

18. Het tweede middel is afgeleid “uit het miskennen van de procedureregels in art. 286 [*lees*: II.286] van de Codex Hoger Onderwijs en artt. 4, 12, 112/7 en 112/8 van het [procedurebesluit]”:

“Doordat, de Raad voor betwistingen inzake Studievoortgangsbepalingen in het bestreden arrest de sanctie van onontvankelijkheid in artikel 4 van het [procedurebesluit] niet heeft toegepast, maar wel artikel 12 van het [procedurebesluit] onterecht toepast om aan de verwerende partij de kans te geven om het administratief dossier dat onvolledig was, aan te vullen en niet overgaat tot het onontvankelijk verklaren van de antwoordnota van de verwerende partij wegens het onvolledig administratief dossier;

Terwijl, artikel 286 van de Codex Hoger Onderwijs, en artikels 4, 112/7 en 112/8 van het [procedurebesluit] stellen dat de verzoekschriften en processtukken op straffe van onontvankelijkheid binnen de vervaltermijnen moeten worden ingediend;

En terwijl, artikel 112/8, § 1, eerste lid van het [procedurebesluit] vereist dat het administratief dossier samen met de antwoordnota binnen de vervaltermijn wordt ingediend;

En terwijl, artikel 112/8, § 2 van het [procedurebesluit] vereist dat het administratief dossier, vermeld in paragraaf 1, minstens bepaalde stukken moet bevatten;

Zodat, het bestreden arrest de sanctie van onontvankelijkheid (in artikel 4 van het [procedurebesluit]) niet heeft toegepast en onterecht artikel 12 van het [procedurebesluit] wel heeft toegepast om de verwerende partij de kans te laten het administratief dossier aan te vullen, terwijl ze de processtukken van de verwerende partij onontvankelijk had moeten verklaren omdat het administratief dossier dat binnen de termijn werd ingediend, niet alle documenten, vereist door artikel 112/8, § 2 van het [procedurebesluit], bevatte.”

Beoordeling

19. Artikel II.286 CHO luidt:

“De Raad behandelt de beroepen conform de regels, vermeld in deze afdeling, en conform de regels die zijn bepaald bij of krachtens het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges.”

Deze bepaling refereert aan andere na te leven bepalingen, zonder daaraan een autonoom voorschrift, laat staan een sanctie bij niet-naleving ervan, toe te voegen.

20. Artikel 112/8, § 1, van het procedurebesluit legt de verwerende partij op om “een antwoordnota, een administratief dossier en eventuele aanvullende en geïnventariseerde overtuigingsstukken” in te dienen “binnen de vervaltermijn die vastgesteld is in de procedurekalender, vermeld in artikel 112/7 [van het procedurebesluit]”. Artikel 112/8, § 2, van het procedurebesluit regelt de inhoud van het administratief dossier. De “procedurekalender, vermeld in artikel 112/7” bevat overeenkomstig dat artikel onder meer “de vervaltermijnen voor de indiening van de procedurestukken, het administratieve dossier en de aanvullende overtuigingsstukken”.

In deze bepalingen is geen sanctie te lezen bij niet-naleving van de vervaltermijn.

In zoverre het middel aan deze bepalingen een andere lezing geeft, faalt het naar recht.

21. Artikel 4 van het procedurebesluit, zoals toentertijd van toepassing, luidt:

“De verzoekschriften en processtukken moeten op straffe van onontvankelijkheid worden ingediend binnen de termijnen, vermeld in het decreet, de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011, het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning, het decreet van 15 juli 2016 betreffende het integraal handelsvestigingsbeleid, het Vlaams Onteigeningsdecreet van 24 februari 2017 en dit besluit.”

De antwoordnota is een processtuk, zoals bedoeld in artikel 4 van het procedurebesluit. Die nota is tijdig ingediend zodat er geen grond bestaat

om de sanctie van dat artikel (“op straffe van onontvankelijkheid”) erop toe te passen.

22. Het administratief dossier is geen processtuk als bedoeld in voormeld artikel 4 van het procedurebesluit. Noch artikel 4 van het procedurebesluit, noch een andere bepaling, treft het verzuim om het administratief dossier binnen de vervaltermijn neer te leggen met de verplichte sanctie van de niet-ontvankelijkheid of een andere sanctie (vergelijk bijvoorbeeld met artikel 21, derde lid, RvS-Wet en met artikel 26, § 2; artikel 26/6, derde lid; artikel 27, tweede lid; artikel 59, § 2, derde lid; artikel 62, vierde lid, en artikel 74, § 2, tweede lid, van het procedurebesluit).

In zoverre faalt het middel naar recht.

Overigens zijn de stukken 1 tot 7 van het administratief dossier tijdig neergelegd.

23. Artikel 12 van het procedurebesluit luidt:

“Met het oog op de beoordeling van de zaak kan het College rechtstreeks briefwisseling voeren met alle partijen, besturen en derden en hen alle nuttige inlichtingen en stukken vragen.”

Op grond van deze bepaling vermag de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen de partijen vorderen om elk stuk neer te leggen dat de rechter nuttig acht voor de beoordeling van het bij hem aangebracht geschil. Daaraan doet geen afbreuk, het feit dat zo een stuk door de ene of andere partij voorgebracht had moeten worden.

Verzoekster voert niet aan dat de neerlegging van die stukken het tegensprekelijk karakter van het debat in het gedrang heeft gebracht.

Door aan de verwerende partij de stukken te vragen, die vervolgens als de nummers 8 en 9 zijn toegevoegd aan het administratief dossier, schendt

de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen niet artikel 12 van het procedurebesluit. Ook in die mate faalt het middel naar recht.

Overigens heeft de Raad zijn beslissing niet op deze stukken gesteund, zodat verzoekster in zoverre geen belang heeft bij haar kritiek.

24. Het middel wordt verworpen.

C. Derde middel

Weergave van het middel

25. Het derde middel is afgeleid uit “de verkeerde toepassing van het artikel 113 van het onderwijs en examenreglement van 2022-2023, alsook van de te restrictieve interpretatie van artikel 113 van het onderwijs en examenreglement”:

“Doordat, eerste onderdeel, de Raad voor betwistingen inzake Studievoortgangsbeslissingen een verkeerde versie van artikel 113 van het onderwijs en examenreglement toepast en zo onterecht meent dat de examinerator in geval van overmacht of een andere wettige reden van verhindering vervangen dient te worden overeenkomstig artikel 113, § 2 van het onderwijs en examenreglement 2022-2023;

En doordat, tweede onderdeel, de Raad voor betwistingen inzake Studievoortgangsbeslissingen artikel 113 van het onderwijs en examenreglement 2022-2023 te restrictief interpreteert door de situatie waardoor het examen van de verzoekende partij op 21 augustus 2023 niet kon doorgaan niet te kwalificeren als een afwezigheid van de examinerator en zo het recht in artikel 113, § 2 van de verzoekende partij om door de decaan een nieuw examenmoment te zien geregeld krijgen, afneemt;

Terwijl, eerste onderdeel, artikel 113, § 2 van het onderwijs en examenreglement 2022-2023 echter bepaalt dat in geval van afwezigheid van de examinerator wegens overmacht of wettige reden van verhindering, de decaan beslist tot een nieuwe examenregeling voor elk van de betrokken studenten; En terwijl, tweede onderdeel, het onderwijs en examenreglement van 2022-2023 de situatie waarbij een examen niet kan worden afgelegd op de dag van het examen slechts onderbrengt in categorieën die oftewel hun oorsprong vinden bij de student (artt. 111, 112, 112bis van het onderwijs en examenreglement van 2022-2023) oftewel bij de examinerator (art. 113 van het onderwijs en examenreglement van 2022-2023);

Zodat, het bestreden arrest een verkeerde versie van artikel 113 van het onderwijs en examenreglement van 2022-2023 toepast en het bestreden arrest

door de situatie waarbij het examen niet kon doorgaan als gevolg van een technische fout, die haar oorsprong vindt in het meermaals verkeerd schrijven van het e-mailadres van de student door de examinator en als gevolg hiervan niet de nodige toegang verzekert tot het digitaal examen, niet te kwalificeren als een situatie die onder artikel 113 van het onderwijs en examenreglement van 2022-2023 valt, een te restrictieve interpretatie aanhoudt van artikel 113 van het onderwijs en examenreglement van 2022-2023 en zo een derde categorie van situaties creëert waarvoor een examen kan worden verzet en waarbij het aan de examinator wordt overgelaten om dit examenmoment te organiseren, en zo het recht van de verzoekende partij om haar examenmoment door de decaan geregeld te zien krijgen, afneemt.”

Verzoekster merkt op dat het OER geen enkele bepaling bevat die de situatie zoals ze zich heeft voorgedaan, opvangt. Het staat voor haar buiten kijf dat het probleem te situeren is bij de examinator, die verschillende keren de naam van verzoekster verkeerd schreef en die bijgevolg telkens naar het verkeerde e-mailadres stuurde. Hoe dan ook heeft de docent tegen artikel 111 OER gehandeld door zelf een nieuw examenmoment in te plannen en dit niet aan de decaan over te laten, zoals artikel 111 OER vraagt. Verzoekster stelt dat bij gebrek aan een andere bepaling die de situatie regelt, deze situatie moest worden opgevangen door artikel 113, § 2, OER, zelfs indien de situatie niet volledig overeenstemt met een afwezigheid van de examinator.

Beoordeling

a. eerste onderdeel

26. De in het bestreden arrest toegepaste versie van artikel 113 OER luidt:

“Artikel 113 (vervanging examinator)

§ 1. Het examen wordt afgenomen door de titularis van het opleidingsonderdeel of door diegene die als plaatsvervanger het opleidingsonderdeel dat jaar heeft gedoceerd. De examinator houdt nauwkeurig een aanwezigheidslijst bij van alle studenten die bij hem examen hebben afgelegd. De examinator houdt zich strikt vast aan de vastgestelde uurregeling en plaats van ondervraging.

§ 2. In geval van overmacht of wettige reden van verhindering van de examinator, beslist de decaan tot vervanging van de examinator en tot

aanduiding van een plaatsvervangend examinator. Indien mogelijk, richt de examinator een gemotiveerd verzoek tot de decaan tot ontheffing van het geheel of een deel van zijn examenopdracht.

Ingeval van overmacht en mits grondige motivatie kan de beslissing tot aanduiding van een plaatsvervangend examinator gepaard gaan met een aanpassing van de examenvorm.

De decaan duidt een plaatsvervangend examinator, lid van het zelfstandig academisch personeel of een doctor-assistent aan. In uitzonderlijke omstandigheden kan de decaan beslissen om de nieuwe examenregeling voor examens uit de eerste examenperiode van de eerste zitting te organiseren in de overige examenperiodes van de eerste zitting.

[...]"

Volgens verzoekster diende de volgende versie te worden toegepast:

“Artikel 113 (afwezigheid examinator)

§ 1. Het examen wordt afgenomen door de titularis van het opleidingsonderdeel of door diegene die als plaatsvervanger het opleidingsonderdeel dat jaar heeft gedoceerd. De examinator houdt nauwkeurig een aanwezigheidslijst bij van alle studenten die bij hem examen hebben afgelegd. De examinator houdt zich strikt vast aan de vastgestelde uurregeling en plaats van ondervraging.

§ 2. In geval van afwezigheid van de examinator wegens overmacht of wettige reden van verhindering, beslist de decaan tot een nieuwe examenregeling voor elk van de betrokken studenten.

De nieuwe examenregeling kan een wijziging van de examenmodaliteiten van een on campus examen naar een digitaal examen inhouden, en/of een wijziging van de examenvorm en/of een verplaatsing naar een andere dag binnen dezelfde examenperiode en/of een vervanging van de examinator met aanduiding van een plaatsvervangend examinator (lid van het zelfstandig academisch personeel of een doctor-assistent).

Indien mogelijk, richt de examinator een gemotiveerd verzoek tot de decaan tot ontheffing van het geheel of een deel van zijn examenopdracht en/of tot wijziging van de examenvorm en/of van de examenmodaliteiten (on campus/digitaal).

In uitzonderlijke omstandigheden kan de decaan tevens beslissen om de nieuwe examenregeling voor examens uit de eerste examenperiode van de eerste zitting te organiseren in de overige examenperiodes van de eerste zitting.

[...]"

De verwerende partij bevestigt dat de laatst geciteerde versie de versie van het OER is die van toepassing was op verzoekster tijdens het

academiejaar 2022-2023. De discrepanties zijn volgens haar een gevolg van een materiële vergissing.

27. Hoe dan ook wordt vastgesteld dat artikel 113, § 2, OER in de beide versies ervan, betrekking heeft op de afwezigheid, *casu quo* verhindering “van de examinerator”, wegens “overmacht of wettige reden van verhindering”.

28. In het bestreden arrest is overwogen dat artikel 113 OER niet van toepassing is omdat er geen sprake is van overmacht of wettige reden van verhindering in hoofde van de examinerator. Welke versie de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen ook zou toepassen, heeft bijgevolg geen enkele invloed op zijn besluit. Verzoekster heeft dan ook geen belang bij haar kritiek dat een verkeerde versie van artikel 113 OER is toegepast.

29. Het eerste onderdeel is onontvankelijk.

b. tweede onderdeel

30. Artikel 113, § 2, OER regelt de procedure wanneer door “overmacht of wettige reden van verhindering” van de examinerator het examen niet kan worden afgenomen.

31. Verzoekster heeft het examen op het vastgestelde tijdstip niet kunnen afleggen wegens het niet tijdig bezorgen van een link naar de virtuele omgeving waarin het examen zou plaatsvinden. Zoals verzoekster zelf bevestigt, kan deze situatie niet worden beschouwd als “overmacht of wettige reden van verhindering” in hoofde van de examinerator, maar zij meent dat er geen ander beter geschikt artikel is waarop zij zich kan beroepen, zodat artikel 113, § 2, OER moet worden toegepast.

32. Door te overwegen dat “verzoekende partij omwille van toegangproblemen tot de (virtuele) examenomgeving haar examen niet op het

voorzien tijdstip [heeft] kunnen afleggen en niet omdat de examinator op dat moment door overmacht of een andere wettige reden verhinderd was om het examen af te nemen” en dat “[er] [...] geen reden [is] om aan te nemen dat de examinator het examen in persoon niet kon afnemen op het voorzien tijdstip en de voorzien plaats, moesten de technische problemen zich niet hebben voorgedaan”, stelt de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen terecht dat artikel 113, § 2, OER niet van toepassing is.

Met haar bewering dat artikel 113, § 2, OER *mutatis mutandis* moet worden toegepast, toont verzoekster niet aan dat de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen dit artikel heeft geschonden.

33. In de memorie van wederantwoord voert verzoekster voor het eerst aan dat artikel 111 OER is geschonden omdat de nieuwe examenplanning niet aan de decaan is overgelaten.

Deze grief is nieuw en bijgevolg onontvankelijk.

34. Het tweede middelonderdeel is, voor zover onontvankelijk, ongegrond.

c. besluit

35. Het derde middel wordt verworpen.

BESLISSING

1. De Raad van State vernietigt arrest nr. RSTVB-2324-0267 van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen van 17 april 2024.

2. Dit arrest zal in de registers van voormeld rechtscollege worden overgeschreven en melding ervan zal worden gemaakt op de kant van het vernietigde arrest.

3. De zaak wordt verwezen naar de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen, anders samengesteld.

4. De verwerende partij wordt verwezen in de kosten van het cassatieberoep, begroot op een rolrecht van 200 euro, een bijdrage van 24 euro en een rechtsplegingsvergoeding van 770 euro, die verschuldigd is aan de verzoekende partij.

5. Bij de publicatie van dit arrest door de Raad van State wordt de identiteit van de verzoekende partij niet bekendgemaakt.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, op drieëntwintig juni tweeduizend vijftientig, door de Raad van State, IXe kamer, samengesteld uit:

Geert Van Haegendoren,	kamervoorzitter,
Jurgen Neuts,	staatsraad,
Jim Deridder,	staatsraad,
bijgestaan door	
Tiny Temmerman,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Tiny Temmerman

Geert Van Haegendoren